

Μια Διαθεματική Διδακτική Πρόταση για τα Διαδικτυακά Ημερολόγια (Blogs)

Γρ. Δαβράζος

Καθηγητής Πληροφορικής ΠΕ19
Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. (Πανεπιστήμιο Πατρών)
davrazos@sch.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε μια διαθεματική διδακτική προσέγγιση των διαδικτυακών ημερολογίων (Blogs). Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα ο μαθητής καλείται να ανακαλύψει την γνώση μόνος τους ελάχιστα βοηθούμενος από το διδάσκοντα, μια πρακτική που τον προετοιμάζει να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις της κοινωνίας της πληροφορίας. Στόχος της συγκεκριμένης προσέγγισης είναι η επίτευξη πολλαπλών παιδαγωγικών οφελών σε γνωστικά αντικείμενα όπως η Πληροφορική, η Αγγλική Γλώσσα, η Νεοελληνική Γλώσσα (Έκφραση-Έκθεση).

Λέξεις-Κλειδιά: Διαδίκτυο, Blog, Διαθεματική Προσέγγιση.

Abstract

In this paper an interdisciplinary teaching activity for Blogs is proposed. According to this activity the student is invited to discover the knowledge by himself with little guidance from the teacher. This common practice will enable him to cope with the challenges of the Information Society. The aim of the specific approach is to achieve multiple pedagogical benefits on various disciplines such as Informatics, English Language, Essay Writing in the Modern Greek Language.

Keywords: Internet, Blog, Interdisciplinary Approach

1. Εισαγωγή

Επιδίωξη του καθηγητή Πληροφορικής πρέπει να αποτελεί όχι μόνο η απόκτηση δεξιοτήτων σε προγράμματα γραμματειακής υποστήριξης (π.χ. επεξεργασία κειμένου), για παράδειγμα, αλλά η επίτευξη πολλαπλών μαθησιακών στόχων μέσα από κατάλληλα σχεδιασμένες δραστηριότητες, όπου η εκμάθηση των παραπάνω δεξιοτήτων θα αποτελεί υποσύνολο.

Οι στόχοι της Διαθεματικότητας σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών (Δ.Ε.Ε.Π.Σ) είναι να μπορούν οι μαθητές να διαβούν τις διαχωριστικές γραμμές των ξεχωριστών μαθημάτων, να μπορούν να δημιουργούν συνδέσεις δια μέσου μιας διδακτικής ενότητας με τις άλλες διδακτικές ενότητες των άλλων γνωστικών αντικειμένων, να συσχετίζουν και να διασυνδέουν τις επί μέρους διαστάσεις και πτυχές του υπό εξέταση θέματος με το ευρύτερο γνωστικό πεδίο και

με την ίδια τη ζωή. Όπως υποστηρίζεται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών (Αράπογλου κ.α., 2007): «στην Πληροφορική ενυπάρχει η διαθεματική και διεπιστημονική διάσταση, με αποτέλεσμα να συνδέεται με όλα τα γνωστικά αντικείμενα καθώς και με τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής ...»

Το Διαδίκτυο αποτελεί πηγή πληροφορίας, γνώσης και επικοινωνίας με τις υπηρεσίες που προσφέρει. Από την εμφάνιση του μέχρι σήμερα δεν έχει αφήσει ανεπηρέαστη καμία από τις εκφάνσεις της ανθρώπινης ζωής. Το ερώτημα που ταλανίζει την εκπαιδευτική κοινότητα είναι αν μπορεί να αξιοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς και πολλές ερευνητικές προσπάθειες κινούνται προς αυτήν την κατεύθυνση (Παπανικολάου κ.α., 2002). Το Διαδίκτυο και οι υπηρεσίες του εκτός του ότι μπορούν να υποστηρίξουν ένα μάθημα με πολλαπλούς τρόπους, αποτελούν και αντικείμενο διδασκαλίας στα πλαίσια του μαθήματος της Πληροφορικής. Αντικείμενο διδασκαλίας, στο οποίο αφιερώνονται ελάχιστες διδακτικές ώρες στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αποτελούν και οι επιπτώσεις της Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο σύγχρονο κόσμο. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ενοποίηση αυτών των δυο διδακτικών αντικείμεμων μέσα από μια διαθεματική δραστηριότητα. Επιλέξαμε ως αντικείμενο διδακτικής προσέγγισης τα Blogs για τους εξής λόγους:

1. Είναι πιο εύκολη η δημιουργία και ανανέωση τους και δεν απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις, όπως για παράδειγμα η δημιουργία δικτυακών τόπων (γνώση HTML) . Η δημιουργία και ανανέωση ενός καλαίσθητου blog μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα πριν την δημιουργία ενός δικτυακού τόπου στα πλαίσια μιας ομαδικής εργασίας (project).
2. Το Διαδίκτυο επιδρά σε όλο το φάσμα της ανθρώπινης ζωής και μεταβάλλει με τρόπους με τους οποίους διαρκώς ανακαλύπτουμε τον ανθρώπινο πολιτισμό. Τα blogs αποτελούν μια σύγχρονη τεχνολογία έκφρασης και επικοινωνίας του Διαδικτύου με επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή και αποτελούν ένα πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και προβληματισμού σχετικά με τις επιδράσεις της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών. Σαν παράδειγμα μπορούμε να αναφέρουμε το ενδιαφέρον του τύπου (έντυπου και ηλεκτρονικού) για την συγκεκριμένη τεχνολογία, το οποίο μπορούμε να διαπιστώσουμε από τα σχετικά άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά (βλ. Βιβλιογραφία) καθώς και την πρόσφατη χρήση τους από τηλεοπτικό σταθμό στην πρόσφατη εκλογική αναμέτρηση.
3. Μπορούν να αξιοποιηθούν ως εργαλεία στην οικοδόμηση της γνώσης με κοινωνική διαμεσολάβηση (Du και Wagner, 2007).

Η δραστηριότητα που ακολουθεί μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα σπουδών της Γ' Γυμνασίου στις Θεματικές Ενότητες «Χρήση εργαλείων έκφρασης, επικοινωνίας, ανακάλυψης και δημιουργίας: Μεγάλες Δραστηριότητες» και «Ο υπολογιστής στην κοινωνία και στον πολιτισμό» ή στα προγράμματα σπουδών Α' και Β' Λυκείου στις ενότητες «Διερευνώ - Δημιουργώ - Ανακαλύπτω» και «Πληροφορική και Σύγχρονος

Κόσμος» βέβαια με τις κατάλληλες προσαρμογές στο επίπεδο γνώσεων των μαθητών κατά την κρίση του διδάσκοντα.

Στη παρούσα εργασία αρχικά θα παρουσιάσουμε τη προτεινόμενη διδακτική προσέγγιση που ακολουθήσαμε στο σχεδιασμό του φύλλου εργασίας. Ύστερα θα παρουσιάσουμε τους παιδαγωγικούς και διδακτικούς στόχους της δραστηριότητας. Ακολουθεί ο επίλογος και η βιβλιογραφία.

2. Προτεινόμενη Διδακτική Προσέγγιση

Στην διδακτική προσέγγιση που προτείνουμε ακολουθούμε την εξής πορεία: προηγείται η γνωριμία και εξοικείωση με την συγκεκριμένη τεχνολογία, η οποία ακολουθείται από την μελέτη των επιπτώσεων στην κοινωνική ζωή.

Η προτεινόμενη δραστηριότητα διαιρείται σε τέσσερις επιμέρους δραστηριότητες:

1. Τι είναι το Blog;

Στη φάση αυτή οι μαθητές συγκεντρώνουν πληροφορίες από συγκεκριμένους δικτυακούς τόπους (Wikipedia, Μηχανές Αναζήτησης) τους οποίους ο καθηγητής έχει επιλέξει και προτείνει προκειμένου να ορίσουν την έννοια του blog. Οι ερωτήσεις που καλούνται να απαντήσει ο μαθητής οριοθετούν το πρόβλημα και καθοδηγούν το μαθητή στην διαδικασία αναζήτησης. Στην φάση αυτή ο καθηγητής παρακολουθεί και υποστηρίζει την μαθησιακή διαδικασία παραιτούμενος εκουσίως από το ρόλο της αυθεντίας, μοναδικού κατόχου και μεταγωγού της γνώσης. Στην σύγχρονη εποχή, όπου οι γνώσεις στην επιστήμη της πληροφορικής απαρχαιώνονται σχετικά γρήγορα, η ικανότητα του μαθητή να αναζητά και να ανακαλύπτει την γνώση μόνος τους, τον προετοιμάζει να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις της κοινωνίας της πληροφορίας.

2. Πλοήγηση σε Blogs.

Με την πλοήγηση σε blogs της αρεσκείας του ο μαθητής εξοικειώνεται με την συγκεκριμένη υπηρεσία του διαδικτύου, κατανοεί την χρήση της και τις δυνατότητες της, παίρνει ερεθίσματα και ιδέες, προκειμένου να προχωρήσει στην επόμενη δραστηριότητα την δημιουργία του δικού του blog.

3. Δημιουργία Blog.

Στη φάση αυτή η δημιουργία ενός blog, είτε σε προσωπικό επίπεδο είτε σε επίπεδο ομάδας, (αυτό αφήνεται στην κρίση του διδάσκοντα) ενεργοποιεί περισσότερο τους μαθητές στην αξιοποίηση της τεχνολογίας με στόχο ένα ποιοτικότερο αποτέλεσμα (για την συγκεκριμένη εργασία: προσοχή στη σύνταξη, στη διατύπωση, στα ορθογραφικά λάθη, στο περιεχόμενο). (Παπανικολάου κ.α. 2002)

4. Μελέτη Επιπτώσεων Διαδικτύου στην Κοινωνική και Πολιτική Ζωή. Σχολιασμός – Συζήτηση πάνω σε κείμενα για τα Blogs.

Οι απόψεις που διατυπώνονται σχετικά με την επίδραση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών θα μπορούσαμε να πούμε ότι χωρίζονται σε δυο κατηγορίες: τις «τεχνοφιλικές» και τις «τεχνοφοβικές». Οι πρώτες, στην ακραία θέση τους, υπερεκτιμούν, θα μπορούσαμε να πούμε, άκριτα τις θετικές επιπτώσεις της τεχνολογίας, ενώ οι δεύτερες υπερεκτιμούν τις αρνητικές επιπτώσεις της.

Τα κείμενα που επιλέξαμε (άρθρο Νίκου Δήμου στην εφημερίδα Καθημερινή (31-12-2006), άρθρο του Πάσχου Μανδραβέλη στο *Το κνήγι του ταλέντου* (2006), άρθρο Λίνας Γιάνναρου Καθημερινή (5-11-2006)) για την μελέτη των επιπτώσεων της τεχνολογίας του Διαδικτύου (πιο συγκεκριμένα των blogs) εκφράζουν και τις δυο κατηγορίες απόψεων, και αυτό γιατί θέλουν να καλλιεργήσουν τον προβληματισμό και την κριτική στάση απέναντι στα επιτεύγματα της σύγχρονης τεχνολογίας.

Να παρατηρήσουμε ότι οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε αυτή την φάση μπορούν να υλοποιηθούν είτε γραπτώς στην τάξη ή το σπίτι με την μορφή γραπτής έκθεσης είτε προφορικώς με διάλογο στην τάξη (debate). Επαφίεται στο διδάσκοντα να αποφασίσει τον τρόπο διεξαγωγής των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Η εκτιμώμενη συνολική διάρκεια των δραστηριοτήτων αντιστοιχεί συνολικά σε 4-6 διδακτικές ώρες και προτείνεται η παρακάτω κατανομή ωρών: Για τις δραστηριότητες 1 μέχρι και 3 προτείνονται 3-4 διδακτικές ώρες ενώ για την 4^η δραστηριότητα 2 διδακτικές ώρες.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι η πορεία των δραστηριοτήτων, ο χρονοπρογραμματισμός καθορίζονται σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων των μαθητών, τις προηγούμενες εμπειρίες τους καθώς και τα ενδιαφέροντα τους και επαφίεται στην κρίση του διδάσκοντα.

3. Στοχοθεσία

Στο τμήμα αυτό της εργασίας παραθέτουμε τους παιδαγωγικούς και διδακτικούς στόχους της δραστηριότητας του Φύλλου Εργασίας.

Παιδαγωγικοί Στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν την σημασία του λόγου για τη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή ως πομποί ή ως δέκτες.
- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες έκφρασης και επικοινωνίας (προφορικού και γραπτού λόγου).
- Να ασκούν κριτική ως συνειδητοποιημένοι πολίτες ενός δημοκρατικού συνόλου.
- Να καλλιεργήσουν την δημιουργική νοημοσύνη (Sternberg 1999)
- Να προβληματιστούν σχετικά με τις επιπτώσεις της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας στην κοινωνική και πολιτική ζωή.

Διδακτικοί Στόχοι – Μαθησιακοί Στόχοι

α. Στόχοι ως προς την Πληροφορική

- Να εξασκηθούν στις βασικές δεξιότητες επεξεργασίας κείμενου.
- Να εξασκηθούν στην πλοήγηση στο Διαδίκτυο.
- Να αναζητούν πληροφορίες χρησιμοποιώντας μηχανές αναζήτησης.
- Να χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική έκδοση εφημερίδων για ενημέρωση τους.
- Να χρησιμοποιούν την ανοικτή εγκυκλοπαίδεια Wikipedia για αναζήτηση πληροφοριών.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες διαχείρισης αρχείων.
- Να εξοικειωθούν με την δημιουργία ιστοσελίδων.
- Να χρησιμοποιούν στις εργασίες τους πληροφορίες πολλαπλών μορφών (κείμενο, γραφικά, εικόνα, βίντεο)

β. Στόχοι ως προς την Αγγλική Γλώσσα

- Να εξοικειωθούν με την αγγλική ορολογία της Πληροφορικής
- Να έρθουν σε επαφή με την αγγλική γλώσσα σε αυθεντικό κείμενο πέρα από τα διδακτικά εγχειρίδια.
- Να εξασκηθούν στην κατανόηση αγγλικού κειμένου.
- Να εξάγουν συγκεκριμένες πληροφορίες από αγγλικό κείμενο.

γ. Στόχοι ως προς την Έκφραση-Έκθεση – Νεοελληνική Γλώσσα

- Να δημοσιεύουν τις απόψεις τους δημόσια.
- Να εξασκηθούν στην σύνταξη κείμενου ορθογραφικά και συντακτικά σωστού.
- Να διατυπώνουν τις απόψεις τους με επιχειρήματα.
- Να ασκηθούν στις γραπτή έκθεση και γενικότερα στο γραπτό λόγο, ώστε να διατυπώνουν τις σκέψεις τους με πληρότητα, ακρίβεια, σαφήνεια και κομψότητα

4. Επίλογος

Τα blogs ή διαδικτυακά ημερολόγια ή ιστολόγια αποτελούν μια νέα τεχνολογία πληροφoρίας και επικοινωνίας που βασίζεται στο διαδίκτυο. Δημιουργούνται και συντηρούνται πολύ πιο εύκολα από τις «παραδοσιακές» ιστοσελίδες. Έχουν ασκήσει καταλυτική επίδραση στον τομέα της ενημέρωσης και της λογοτεχνίας. Στην παρούσα εργασία παρουσιάσαμε μια διαθεματική διδακτική προσέγγιση που σαν στόχο είχε την εξοικείωση του μαθητή με την συγκεκριμένη τεχνολογία, αλλά και τον προβληματισμό του σχετικά με τις επιδράσεις της στις ποικίλες εκφάνσεις της ζωής. Δεν διαπραγματευτήκαμε στην παρούσα εργασία την αξιοποίηση της συγκεκριμένης τεχνολογίας για οικοδόμηση της γνώσης με κοινωνική διαμεσολάβηση σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και την αξιολόγηση της η οποία προτείνεται σαν ένα θέμα για περαιτέρω έρευνα.

Βιβλιογραφία

- Du H.S. και Wagner C. (2007). Learning with Weblogs: Enhancing Cognitive and Social Knowledge Construction. *IEEE Trans. on Professional Communication* 50 (1) March
- Gillmor D. (2004) *Εμείς είμαστε το μέσο: Λαϊκή δημοσιογραφία από τον λαό, για τον λαό*. Εκδόσεις Οξύ
- Sternberg R. (1999). *Η Νοημοσύνη της Επιτυχίας* Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα
- Ανδριώτακη Μαν. (2006). *Blog: Ειδήσεις από το δικό σου δωμάτιο*. Εκδόσεις Νεφέλη
- Αράπογλου Α., Μαβόγλου Χρ., Οικονομάκος Ηλ. και Φύτρος Κων. (2007). Πληροφορική Α, Β, Γ, Γυμνασίου Βιβλίο Εκπαιδευτικού ΟΕΒΔ
- Παπανικολάου Κ., Τσαγκάνου Γρ. και Γρηγοριάδου Μ. (2002). Αξιοποιώντας το διαδίκτυο και το λογισμικό γενικής χρήσης ως διδακτικά και μαθησιακά εργαλεία. Στο *Νοητικά Εργαλεία και Πληροφοριακά Μέσα* Επιμέλεια: Χρόνης Κυνηγός Ευαγγελία Δημαράκη (σελ. 119-160) Εκδόσεις Καστανιώτη
- Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο 2006-2007* Εκδόσεις ΟΕΔΒ
- New Media: Η εναλλακτική επιλογή* (2006) Καθημερινή Ειδικές Εκδόσεις τ. 28 Μάιος 2006
- Το κνήγι του ταλέντου* (2006) Καθημερινή Ειδικές Εκδόσεις τ. 34 Δεκέμβριος 2006
- Αφιέρωμα Blogs and Bloggers* (2007) Περιοδικό ΝΕΜΕΣΙΣ Ιούνιος 2007